

SVENSK **BRANDKÅRSTIDNING** FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÅRER

N:o 2.

GÖTEBORG.
Joh. Olssons Eft. Boktr.
1911.

Febr. 1911.

Äges af:
Svenska
Brandmanna-Förbundet.
 Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
 Öfverbrandmästare
ERIK BLOMGREN,
 Göteborg. Tel. 71.

Prenumerationspris:
 Kr. 2: 75 för år. Läs. 25 öre.
 Annonsspriser:
 Å omslaget 50 öre, 3 blad mell.
 text 80 öre, i texten 1 kr. pr cm.
 och spalt.

Brandkårmuseum i Göteborg.

Det vid Svenska Brandmannaförbundets årsmöte i Gelle år 1909 fattade beslutet, att i Göteborg söka ordna ett brandkårmuseum, här nu blifvit en verklighet, så tillvida, att det ä vinder i brandstationen i Olskroken inredts en provisorisk, med tre fönster försedd, lokal för ändamålet. Här har hopsamlats en hel mängd föremål från äldre tiders brandväsen, isynnerhet från Göteborg. En stor del af dessa har deponerats af Göteborgs museum, och hvaribland märkes ett flertal sidenfanor från Göteborgs Frivilliga Brandkårs tid. Det är dock icke meningen att enbart samla gamla föremål, utan man skall ätven söka få till stånd en utställning af all slags mindre skrymmande eldsläckningsredskap af nyare konstruktion, såsom slangkopplingar, strålrörsmunstycken o. d. samt utrustnings- och uniformspersedlar för brandmän. Härför påräknas herrens konstruktörers, fabrikan-

Brandstationen i Olskroken, där museet är inrymdt.

Ett hörn i muselokalen.

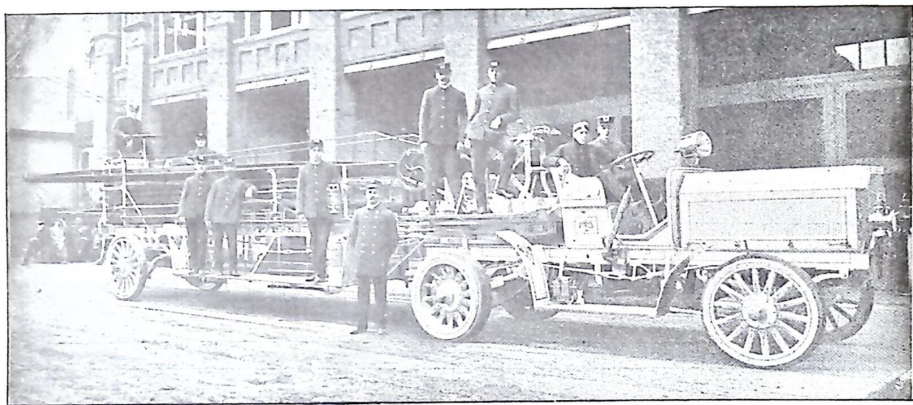
ters och försäljares af brandredskap välvilliga bistånd, genom att till museet öfverlämna dylika föremål. Dessutom kommer det att hopsamlas fotografier och afbildningar öfver brandstationer, brandredskap och eldsvådor m. m. jämte all slags litteratur, som rör brandväsendet, hvarigenom museet slutligen blifver en god källa för idkande af studier i facket.

Svenska Brandmannaförbundets medlemmar komma sedermera, så snart museets bibliotek blir ordnad, att från detsamma kostnadsfritt erhålla lån af där befintlig facklitteratur.

Intresserade, som önska tillstålla museet några gåfvor, torde godhetsfullt sända dessa till: Öfverbrandmästare Erik Blomgren, Gustaf Adolfs Torg 4, Göteborg. Redovisning öfver dessa gåfvor kommer hvarje månad att lämnas uti denna tidning.

Automobilerna i brandkårens tjänst.*

En automobilbrandstuge.

Det borde i och för sig i våra dagar vara en gifven sak att alla väl organiserade brandkårer i hela världen vore baserade på automobilkörsl, och dock är det ett faktum — om än ett rätt obegripligt sådant — att allt arbetet vid många brandstationer är baserad på körsl med hästar, och allra märkvärdigast är att man ofta stöter på detta förhållande vid de stora brandstationerna i miljonstäderna, där man på förhand skulle vänta den fullkomligaste organisation. Så länge automobilerna blott voro lyxakdon kunde man förstå det, ty visserligen spelar den hastighet, hvarmed en räddningskår kan infinna sig, en stor roll, men i och för sig är manskapets närvaro icke mycket värd, om det icke kunnat medföra släckningsredskap. Men den tid är ju för länge sedan förbi, då automobilerna voro obrukbara som lastvagnar, och det har också visat sig att vagnar med goda motorer kunna befördra det tunga räddningsmateriel på alla slags vägar och i allt slags väder och före.

Orsaken hvarför motorvagnarna ännu icke vunnit inträde på alla större brandstationer får väl uteslutande sökas i den pekuniära sidan af saken. Det visar sig nämligen att man ständigt finner motorn införd på sådana ställen, där man på förhand kunde säga att den måste kunna betala sig.

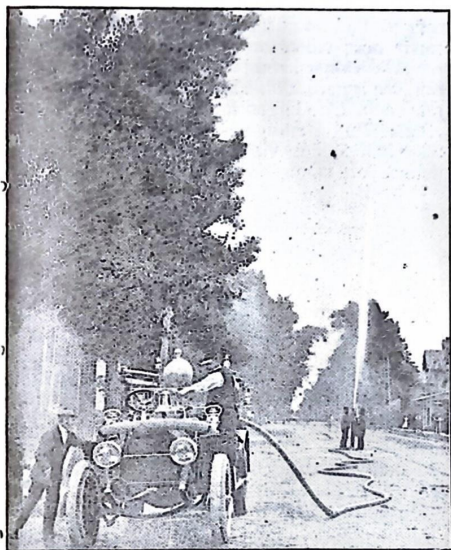
Det är nämligen hufvudsakligen i de medelstora städerna och på många ställen på landet som den vunnit inträde, med andra ord, på sådana orter, där ett enstaka bolag genom att inköpa de snabba motorvagnarna ser sig i stånd att behärska hela trakten, ja draga nytt område in under sig.

Härtill kommer att färre eldsvådor förefalla på dessa mindre befolkade orter; hästarna skulle alltså lång tid åt gången stå obegagnade, men likväl kosta utgifter till underhåll, hvaremot motorvagnarna blott draga utgifter när de användas, d. v. s. när de samtidigt afkasta förtjänst.

Den mest iögonfallande fördel som automobilerna ha framför de vanliga vagnarna är ju deras större hastighet, men äfven andra förhållanden tala till deras förmån, t. ex. den omständigheten, att en motorvagn med pump kan konstrueras vida lättare än de kolossalt tunga ångsprutorna. Detta system: en motorvagn med pump är nu införd på en mängd ställen, men brandkårens ideal är att komma ännu ett steg längre, nämligen att förse en motorvagn med en centrifugalpump, drifven medelst elektricitet, och drifkraften skulle tagas från de elektriska kandelabrarna eller andra elektricitetskällor på gatan. Samma system kunde mycket väl införas äfven på landet, där det ju nu på så många ställen finns elektricitetsverk.

Det var dock icke på sprutorna som brandkåren började införa motorn; de första automobiler, som togos i användning, voro däremot afsedda att föra brandchefen själf så fort som möjligt till brandstället, så att den hand som skulle leda släckningsarbetet aldrig behöfde saknas. Dessa chefsvagnar äro icke afsedda att medföra manskap eller

* Ofvanstående artikel med illustrationer, som finnes intagen uti N:o 49/1910 af Allers Familj-Journal, ha vi, på framställning af hr J. F. Sandgren i Jönköping, erhållit redaktionens benägna tillåtelse att här återgifva.

En motorpump i verksamhet.

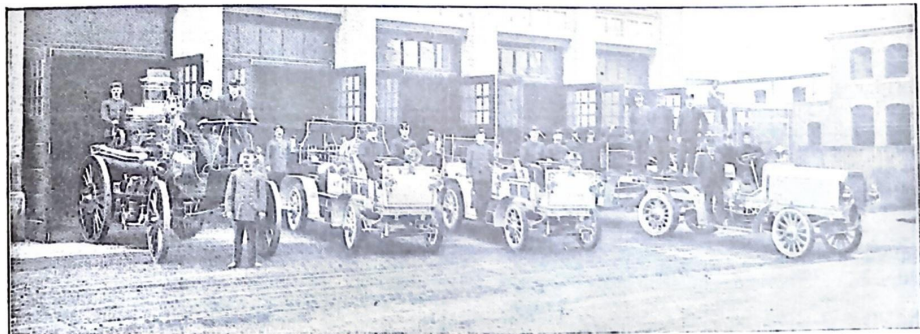
redskap; blott vid helt få tillfällen medföra de släckningsmateriel och några man från vakt-rummet.

Men man åtnöjde sig icke med »chefvagnarna»; anspråken på att äfven manskapet borde möta så hastigt som nutidens befordringsmedel på något sätt tilläto ljödo allt starkare, och man började då anskaffa en typ af brandvagnar, som sedan vunnit in-träde vid de allra flesta brandstationer. Det är de automobiler som bringa den första, provisoriska hjälpen. Vagnarna, hvilka skola kunna rycka ut i största hast, äro blott afsedda för några få man och mycket lätt släckningsmateriel. Det spelar

många gånger en utomordentligt stor roll om några få af brandkåren infinna sig och kunna dämpa elden, innan den ännu gripit för mycket omkring sig. De kunna göra mycket redan blott med tillhjälp af yxor o. d. röja undan, så att lågorna icke finna något byte, men på de senare åren ha dessa »första» vagnar på många ställen ytterligare blifvit försedda med släckningsmateriel. De medföra då en smal, ett par hundra meter lång brandslang och en behållare med kemikalier. Denna behållare, hvilken kan rymma från 200 till 300 liter, innehåller bikarbonat af soda och andra kemikalier, med hvilka svafvelsyra och vatten komma i beröring och bilda kolsyra med ett sådant tryck att vattnet tvingas igenom en tunn slang. Ofta äro två behållare installerade, så att den ena kan fyllas, medan den andra begagnas.

Man förstår lätt hvilka stora fördelar detta slags vagnar äga: de äro jämförelsevis låtta och därför mycket snabba; med en hastighet af uppemot 10 mil i timmen bringa de hjälpen, hvilken ursprungligen är tänkt som rent provisorisk, men vid många mindre farliga tillfällen har det visat sig att de ensamma kunnat öfvertaga släckningsarbetet.

Men viktigast af allt är naturligtvis den motorvagn som medför själfva brandsprutan. När denna anländt till brandstället, fränkopplas drifshjulet och pumparna sättas i förbindelse med sprutorna. Med särskildt goda sprutvagnar kunna pumparna prestera 3,000 liter vatten i minuten under ett tryck af ända till 30 kilogram pr kvadraten-timeter. En sådan motor-brandspruta medför där-jämte allt det materiel som kan behövas: behållare med kemiska släckningsmateriel, grofva vatten-slangar, yxor, stegar, lanternor och alarmklockor. Det låter rent otroligt att en motorvagn med en så tung belastning som här är fråga om kan susa åstad med en fart af tio mil i timmen. Idealet är att hvarje större brandstation borde ha två sådana motorsprutor och så till på köpet en ångspruta i

En fullständig utryckning med brandautomobiler.

reserv. Men som sagdt: det är en pekunier fråga det rör sig om. När man står inför det faktum, att en motor-spruta är betydligt dyrare än en ångspruta med samma presteringsförmåga, använder man den disponibla summan till en vanlig spruta dragen af hästar, i det man resonerar som så, att hvad det först och främst kommer an på är att få en maskin med största möjliga presteringsförmåga, när den först är på brandstället; så får det bli därvid med den hastighet, hvarmed den kan komma dit. Men detta resonemang torde näppeligen hålla streck i längden, så mycket mera som man från motsatta sidan häfder, att om anskaffandet af en motorvagn är dyrare, så är den i längden mindre kostsam än en vagn som drages af hästar. Automobilerna göra landvinningar på alla andra områden; inom kort skola de äfven på detta ha vunnit nytt land.

Omorganisationen af Karlskrona brandväsen.

Tarifföreningen, som nu slutbehandlat frågan om omorganisation af brandsläckningsväsendet i Karlskrona, har nu till stadsfullmäktige öfversänt det förslag, som nu blifvit af Tarifföreningen godkänt.

Detsamma innehåller följande:

Kasernerade kåren: 1 brandchef, 1 brandmästare och vice brandchef, 1 maskinistsergeant, 1 korpral, 12 ordinarie brandsoldater, 6 extra brandsoldater och 2 kuskar.

Reservkåren: 2 förmän, 25 brandsoldater, däraf 2 maskinister.

Alla kårens medlemmar böra kunna alarmeras i hem och på arbetsplatser.

Vid brandtillfällen bör ställas till vederbörandes disposition en militärpiket om minst 10 man med befäl i och för bevakningsändamål.

På begäran af stadens brandchef biträder marinens brandvårn vid brandsläckning och skall den kontingent, flottan lämnar (i vanliga fall flodsprutan med erforderligt manskap) stå under stadens brandchefs befäl.

Öfningar med flodsprutan bör äfven ske ett antal gånger årligen under stadens brandchefs befäl.

Brandchefen bör vara utbildad fackman, utan annan bindande tjänst, men ej förbjuden att, med vederbörandes bifall innehafva bisyssla.

Stadens brandbefäl bör deltaga i brandsyn.

De af beredningsutskottet föreslagna nyanskaffningarna af material och andra i sam-

band med organisationen föreslagna anordningar till brandsläckningsväsendets förbättrande böra vidtagas.

Då drätselkammaren, till hvilken frågan om omorganisation af brandväsendet remitterats och där ligger under behandling, äfven erhållit Tarifföreningens förslag, beslöt Herrar Stadsfullmäktige vid sitt sammanträde den 9 dennes att lägga skrifvelsen till handlingarne.

Brandmästaren i Kalmar J. A. Blomqvist.

Efter en svår njursjukdom afled fredagen den 10 dennes å Kalmar lasarett brandmästaren och vice brandchefen därstädes J. A. Blomqvist.

Blomqvist var född i Stenbergas församling af Jönköpings län den 14 jan. 1877 och såldes vid sin bortgång endast 34 år. Efter att hafva varit anställd vid Göta trängbataljon erhöill B. plats vid Jönköpings förenade brand- och poliskår, där han tjänstgjorde under närmare 7 år, hvarefter han den 15 maj 1907 erhöill befattningen som brandmästare och vice brandchef vid Kalmar brandkår.

Blomqvist var enligt samstämmiga uttalande en synnerligen duglig brandman, och hans tjänst vid brandkåren har präglats af stor skicklighet och hängifvenhet för yrket.

Varmt deltagande i makans och de 7 små barnens sorg stå därför den bortgångne chef och brandkärskamrater vid den så tidigt redda baren.

Jordfästningen ägde rum tisdagen den 10 dennes å Kalmar kyrkogård.

Brandkåren hade kört ut med vagnarna som till uttryckning, personalen dock i parad. Under jordfästningen stodo vagnarna utanför

Brännskador.

Till följd af sin utmärkta verkan att förekomma uppkomsten af brännblåsor och lindra svedan har Dr P. Håkansson's Salubrin vunnit stor användning vid behandling af brännskador.

Obs.! Salubrin bör alltid användas mot brännskador mer eller mindre starkt utspädd med vatten; endast vid obetydliga brännskador och kort behandlingstid kan det användas utan utspädning, läs därom i bruksanvisningen. Partilager hos Gustaf Johns, Göteborg, Drottninggatan 34. Rikstel. 1505. (236)

kyrkogården afvaktande, för den händelse larm-signal under tiden skulle ingå, för hvilken eventualitet så ordnats att meddelande härom omedelbart kunde delgifvas de vid begrafninqen närvarande brandmännen.

Från lasarettets bårhus utbars kistan af sex af brandkårens personal, hvarefter i processio-nen följde brandkårens och skyttegillet florbek-hängda standar, de sörjande, brandchefen samt vänner och medlemmar af Kalmar skyttegille. Jordfästningen förrättades af domprosten von Engeström, som vid gravnen talade tröstens ord till änkan och den efterlämnade talrika familjen.

Bland kransarna märktes från brandchefen med familj, från underbefäl och manskap vid brandkåren, båda dessa kransar försedda med röda band och inskription samt en krans med breda blågula band från Kalmar skyttegille. Brandstyrelsen hade i stället för krans gjort ett personligt sammanskott till den aflidnes familj.

Hvila i frid!

Brandkarl ihjälsparkad af en häst.

A. L. Wickström.

Från Norrköping skrifves:

En sorglig händelse som kostade en brand-soldat lifvet inträffade på Norrköpings brand-station måndagen den 16 januari. Ambulans-vagnen var rekvirerad och skulle hästarna till densamma ledas öfver gården, då den ena af dem helt plötsligt slog bakut och med båda

hofvarna träffade kusken A. L. Wickström i magen då han skulle biträda vid anspänning. Läkare eftertelefonerades genast och ägnade den skadade nödig vård, men då W:s tillstånd mot aftonen försämrades, blef han i ambulansvagnen förd till sjukhuset, där operation påföljande morgon kl. 5 företogs. Wickström var under hela tisdagen mycket klen, och försämrades hans tillstånd så, att han afled på onsdagen kl. 7,20 f. m. Vid senare verkställd obduktion konstaterades såsom hufvuddödsorsak bristning af tunntarm, hvarill stött bukhinneinflammation. Wickström, som var 29 år gammal, kom i brandkårens tjänst hösten 1906, och har under den tid han tjänat i kåren förstått att göra sig afhållen af såväl befäl som kamrater, hvarför han efterlämnar minnet af en god och vänsäll kamrat. Gift sedan 2 år tillbaka sörjes han närmast af ung maka.

Wickströms stoft vigdes till sista hvilan söndagen den 22 jan. kl. 2 e. m. Så många af brandkårens befäl och manskap, som tjänsten tillät, voro närvarande och bars den blomsterhöjda kistan till gravnen af sex kamrater till den aflidne. Tusentals personer hade infunnit sig på kyrkogården för att åse den förolyckades sista färd. Bland alla de kransar som täckte kistan märktes en från befäl och manskap vid Norrköpings Brandkår, en från Brandstyrelsen och en från Örebro Brandkårs Kamratförening.

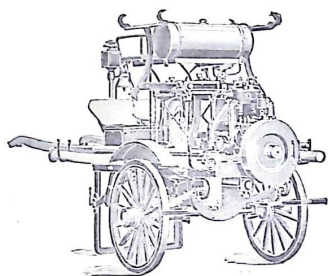

Säkerhetsåtgärder för Kinematografer i Göteborg.

1:o) Den för bildernas belysning afsedda ljuskällan skall vara elektriskt ljus och anbringas inom en slutet låda af metall; å denna låda befintliga lufthål skola förses med finmaskigt metallnät, för att förhindra glödande affall från kolspetsarne att falla ut och träffa filmen.

2:o) Mellan ljuskällan och linsen eller mellan filmfönstret och linsen bör en fall-lucka af metall anbringas, så konstruerad, att den faller då apparatens hastighet understiger den för bildernas föervisning nödvändiga, hvarjämte mellan filmfönstret och linsen anbringas ett nät af metalltråd för att vid inträffande filmbrott hindra filmen att komma i beröring med den starkt upphettade linsen.

3:o) Instrumenttaflan och ledningarne till lokalbelysningen, som äfven bör vara elektrisk,

HENRIKSSONS Motorsprutor,

Stationära och transportabla,
med 2- eller 4-cylindriga motorer, fullkomligt driftsäkra.

Handkraftssprutor

och all slags annan

Brandredskap.

Priskuranter och offerter på begäran.

Rikstelef.
6053.

Akt.-Bol. S. Henrikssons Sprutfabrik, Stockholm Sö.

Telegraf-adr.
Sprutbolaget

skola vara af förstklassig materiel och så anordnade och placerade, att de icke af en filmbrand skadas.

4:o) Lokalbelysningen skall kunna tändas såväl från apparatrummet som från lämplig plats utom detsamma.

5:o) Motståndet för lampan till filmens belysning skola vara så placerade, att de icke genom öfverhettning eller brott i spiralerna kunna föranleda eldfara.

6:o) Omformaren skall vara så placerad, att icke gnistor från borstarne eller varmgångna lager kunna föranleda eldfara.

7:o) Apparatrummet skall göras i möjligaste måtto brandfritt, och få brännbara föremål, med undantag af den för föreställningen nödvändiga filmen, ej där finnas.

8:o) Dörren till apparatrummet, som ej får vetta åt salongen och som skall vara försedd med dörrstängare, bör vara så placerad att publiken vid lokalens utrymmande ej behöfver passera densamma.

9:o) Öfriga öppningar å apparatrummet skola förses med fall-luckor, så upphängda, att de vid filmens antändning nedfalla, och en af dessa luckor skall vara så anordnad, att vid dess nedfallande belysningsströmmen för salongen slutet och ljuset där tändes. Björklunds patent kan rekommenderas.

10:o) Ventilationen i apparatrummet bör vara på det sätt anordnad, att den der befintliga filmen kan förbränna under så tillräcklig lufttillförsel att gas och rökutveckling ej uppstå. Ventilationsanordningarna måste blifva föremål för undersökning uti hvarje särskild fall; något visst mått å ventilationsöppningarnas storlek kan ej på förhand gifvas.

11:o) Filmrullarne få ej vara inneslutna i skyddstrummor.

12:o) Maskinisten (den som sköter apparaterna) skall vara pålitlig, fullt kunnig uti apparaternas skötsel och tillvägagångssättet vid möjligen uppkommen filmbrand samt hafva styrkt denna sin kunskap inför den person, som fått i uppdrag att inspektera kinematograferna. Uti apparatrummet böra föreskrifter för maskinisten anslås.

13:o) Apparatrummet jämte de elektriska installationerna böra på kinematografägarens bekostnad minst en gång i månaden, på förut ej tillkännagiiven tid, inspekteras af sakkunnig person.

Göteborg den 5 Mars 1909

Brandchefen.

Föreskrifter

för maskinisten, att anslås uti kinematografernas apparatrum.

1:o) Under pågående föreställning får maskinisten ej aflägsna sig från apparatrummet, ej der mottaga besök eller överlämna apparaternas skötsel till annan person, som ej blifvit härför godkänd.

2:o) All rökning är uti apparatrummet förbjuden.

3:o) Uti apparatrummet får ej finnas tändstickor eller annat ljus än än elektriskt.

Annonsera uti

Svensk Brandkårs-Tidning!

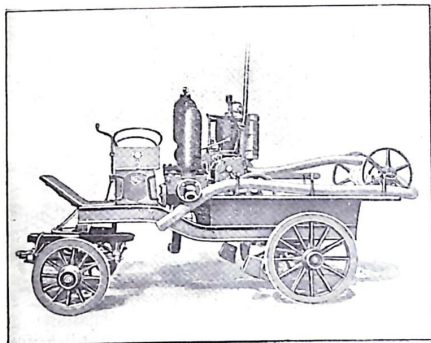
Med anledning af ett påstående

att Svensk Brandkårs-Tidning endast söker gynna en viss grupp bland brandmännen, vilja vi, för att bevisa motsatsen, citera ett stycke ur vår prenumerationsanmälan för år 1911:

»Svensk Brandkårs-Tidnings spalter komma att stå öppna för alla brandmän, de högre såväl som de lägre, för införande af meddelanden och inlägg i frågor rörande brandväsendet, eller hvad som eljest är af beskaffenhet, att det bör komma till brandmännens eller allmänhetens kännedom. Tidningen kommer således att vara det språkrör, som brandmännen i många afseenden kunna vara i behof af.»

Om nu brandmännen, »de högre såväl som de lägre», uraktlåta att göra några inlägg i frågor som röra brandväsendet, torde detta uteslutande vara deras egen skuld.

Red.

Motorsprutan "MERIT"

5 hkr.

Lättskött och absolut tillförlitlig.
Driftkostnad: c:a 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten pr minut med en 25 met. vågrät, 20 met. lodrät stråle.

C:a 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg.

Stockholm.

Malmö.

Förbundsangelägenheter.

Herr Redaktör!

Anhålls vördsamt om intagande af nedanstående i Svensk Brandkårs-Tidning:

Årsmöte hölls med Sundsvalls Brandkårsförening söndagen den 5 februari 1911. Styrelse- och revisionsberättelse upplästes, full och tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen för årets räkenskaper.

Föreningens inkomster och utgifter balanserade med en summa af kr. 387: 71.

Till styrelse valdes: Carl Lagerström, ordf., omvald, A. Söderlund, kassör, omvald, R. Annander, sekreterare, nyvald, W. Pettersson, ombudsman, omvald, S. Magnusson, vice ordf., omvald, J. Danielsson, vice sekreterare, nyvald, och N. Bergqvist, vice ombudsman, nyvald.

Till revisorer valdes R. Norell, omvald, A. Karlsson, nyvald, och L. Englund, nyvald.

Till bibliotekarier omvaldes A. Schmidt och P. Söderberg.

Medlemsantalet var vid årets början 38 och vid dess slut 35.

För Brandkårsföreningen:
A. Schmidt.

Inkomna uppgifter öfver brandkårsföreningarnas sekreterare för år 1911:

i Jönköpings Brandkårs Kamratförening K. G. Grahn, brandkorpral;

i Föreningen Lysekils Fasta Brandkår J. A. Johansson, maskinist;

i Stockholms Brandkårs Kamratförening brandkarlen Thure Lager, adr. Johannes brandstation.

Brandkårmuseum i Göteborg

har från nedanstående med flera gifvare mottagit bland annat följande gåfvor:

Af kommunalordföranden i Örgryte G. H. Jacobsson: lefnadsteckning öfver stiftaren af Göteborgs Frivilliga Brandkår J. A. Rossing; af bokhållaren John Söderling, Göteborg: en gammal spruta af trä; af Tidsskrift för Brandväsendet: protokoll från Svenska Brandchefsföreningens 1:a årsmöte; af f. d. brandförman J. A. Jacobsson, Göteborg: kontant 2 kr.; af vice brandchefen i Göteborg E. Nicander: tvänne tafflor öfver eldsvador, och af brandchefen i Birmingham, England: en kask samt diverse kask- och mössmärken och dyl., och hembärs härmed till samtliga gifvare ett vördsamt tack!

Å Museinämndens vägnar:

Erik Blomgren,
Ordförande.

Anmärkningsvärda eldsvådor.

Grand Hotel i Halmstad.

(Ur Hvar 8 Dag).

Hotellbrand i Halmstad.

Onsdagen den 25 januari strax före kl. 2 e. m. utbröt af obekant anledning eld i vindsvåningen till det år 1905 uppförda Grand Hotel i Halmstad. Byggnaden var uppförd i 4 våningar utan brandbotten samt med boningsrum för betjäningen på vinden. Det var uti ett af dessa boningsrum som elden uppstod. Utan att samtidigt alarmera brandkåren, så snart elden af betjäningen upptäcktes, företog sig dessa i stället att själfva söka släcka densamma. Detta misslyckades och den starka vestliga storm som vid tillfället var rådande bidrog till att inom kort sprida elden öfver hela vindsvåningen. Först då blef brandkåren alarmerad, sedan en dyrbar tid gått förlorad.

Då brandkåren anlände stod således hela byggnadens vindsvåning i full brand, hvarför kårens prestationsförmåga sattes på ett hårdt prof. Husets innervägg, d. v. s. väggarna mellan resanderummen och korridorerna, bestodo af s. k. cloisonvägg med 2 dm. mellanrum och uti dessa mellanrum spred sig elden ned till 4:de och 3:de våningarna. Dessutom funnos äfven ventilationstrummor af trä, som gingo genom hela huset, och i hög grad bidrogo till eldens spridning och försvårade släckningen.

Utan att vidare ha satt sig in uti förhållandena och omständigheterna vid släckningsar-

betet företog sig en del af dagpressen ett skarpt klandra brandkårens arbete. Uti Hallands-Posten för den 27 jan. protesteras på det skarpaste mot detta klander af brandkåren, utan betecknar i stället det brända hotellet som ett *skandalhus*. Tidningen skrifver bland annat:

»Det synes vara byggt på ett sätt, som gjort det synnerligen lämpligt för att — brinna ned.

Folk förundrade sig storligen, att elden så hastigt kunde gripa omkring sig, och att det tog så lång tid för brandkåren att bli herre öfver situationen. Men efter hvad som nu kommit i dagen är det tvärtom underligt, att icke det hela strök med, och förtjänsten att så icke blef fallet måste uteslutande tillskrifvas brandkårens energiska och duktiga arbete. Brandchefen i Helsingborg, som besökt vår stad, fick den uppfattningen, att byggnaden uppförts i — spekulationsyfte. Han framhöll, att de flera våningar genomlöpande dubbla cloisonväggarna voro utmärkta kanaler för att leda elden från våning till våning. Och hvad brandstodsbolagets inspektör hade att anföra, var inte heller rekommenderande för byggnaden. Han betecknade det stolta Grand som ett ömkligt fuskverk. Maken till byggnadsverk hade han aldrig sett.»

Angående förloppet vid släckningen m. m. kan anföras följande meddelande af brandsergeanten Carl O. G. Brouzell i Halmstad:

»Brandkåren alarmerades kl. 1,50 e. m.; utryckningen från brandstationen tog 1 minut i anspråk och vägsträckan till brandstället tillryggalades på cirka 4 minuter; slangutläggningen gick med raskhet, så att några minuter öfver 2 voro två slangledningnar utlagda och dragna genom trapporna till eldhården. Efter hand utlades ytterligare 10 slangledningnar, däraf 4 från flodsprutan, 3 från ångsprutan, de öfriga från brandposter; inalles bedrefs släckningsarbetet med 12 slangledningnar. Redan vid brandkårens ankomst slog rök och eld ut genom hela takstolen och det syntes genast att vindsvåningen var tillspillogifven, hvarför brandkårens arbete koncentrerades på att begränsa den till densamma, hvilket misslyckades därigenom att ej s. k. brandbotten fanns samt innerväggarnes sålga beskaffenhet. Dessa voro s. k. dubbla cloisonväggar med ca 2 dm. mellanrum i hvilka elden spred sig med stor hastighet alldestund dessa stodo i förbindelse med våningarne inunder. Att elden från början fick så stor spridning berodde på att en del personer, som ej ha det minsta begrepp om hur en utbruten eldsvåda skall dämpas, försökte sig på arbetet, hvarvid en dyrbar tid gick förlorad, ty vid sådana tillfällen beror mycket på några minuter. Vid ofvanstående tillfälle dröjde det minst 15 minuter innan brandkåren alarmerades. Hade detta skett genast är det mer än troligt att elden ej fått så stor spridning som nu blef fallet. Hvad brandkårens arbete beträffar, så gjorde hvarje man sin plikt, uthärdade i timal med mod och oförskräckthet i kväfvande rök och i ständig fara att få det brinnande taket instörtande öfver sig, och många af manskapet lade i dagen ett beundransvärdt mod och dödsföret. Men det är ju alltid vanligt att vid liknande tillfällen en del utomstående tro sig vara kompetenta att kritisera saker och ting som de ej ha den

minsta insikt i eller begrepp om; så äfven här. Resultatet af släckningsarbetet visar hur energiskt detsamma bedrivits och brandkåren har af auktoriteter inom brandväsendet fått vitsord om att verkligen ett vackert släckningsarbete presterats.»

Tyvärr kräfde branden ett människolif, i det en 19-årig flicka, elev på hotellet, innebrändes.

Vid 3-tiden var elden begränsad så tillvida, att dess spridning till de närbelägna fastigheterna var omöjliggjord. Det återstod emellertid ett styft arbete för att inom själva hotellet häjda eldens framfart, och först vid 9-tiden var elden släkt.

Fastigheten var försäkrad för 260,000 kr. i Städernas Allmänna brandstodsbolag och hotellinventarierna för 100,000 kr. i Skandia.

Fabriksbrand i Karlskrona.

Vid $\frac{1}{2}$ 3-tiden på morgonen den 2 dennes utbröt af obekant anledning eld i Wahlqvists klädesfabrik i Karlskrona. Elden spred sig med stor hastighet i det stora fabrikskomplexet, som inom kort stod i full låga. Såväl stadens som marinens brandkärer angrepp elden med all kraft. Slangledningnar utlades såväl från brandposter som från tvenne ångsprutor (en stadens och en marinens), som från marinens flodspruta. Elden hade emellertid redan sådan fart, att brandkåren måste i främsta rummet arbeta på att begränsa den till fabriken, hvilket också lyckades med undantag af att ett intill beläget packhus, tillhörigt firman L. Thörn, innehållande kol, koks, briketter och olja, antändes och nedbrann. Ett annat närgränsande packhus, innehållande fotogén, antändes, men räddades.

Klädesfabriken, som fullständigt nedbrann, ägdes af förre tyske konsuln C. A. Swahn, och var en af landets mera betydande. Den grundlades redan 1824 och tillverkade förtädesvis uniformskläde och filter. Vid fabriken voro sysselsatta ett hundratal arbetare, mest kvinnor. Elden var vid 8-tiden på morgonen hufvudsakligen släkt.

De brunna byggnaderna voro försäkrade i Städernas Allmänna brandstodsbolag för 155,000 kr., lager, maskiner och inventarier för 460,000 kr.

Hotellbrand i Lidköping.

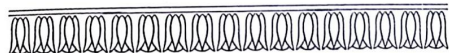
Till följd af en nedfållen eldbrand från en brasa i en kakelugn som lämnats utan tillsyn utbröt den 6 dennes vid 11-tiden på f. m. eld i Hotell Svea i Lidköping. Hotellets personal gjorde misslyckade försök att släcka elden och

Jonsereds Fabrikers Äktiebolag

GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprutslangar af prima kvalitet.

Hotell Svea, Lidköping.

(Ur Hvar 8 Dag).

när elden först fått god spridning alarmerades brandkåren. Den fasta brandkåren upptog släckningsarbetet med slangledning från brandposter, men ansågo sig icke kunna blifva herrar öfver elden, hvarför äfven den värnpliktiga brandkåren alarmerades.

Huset som var ett reveteradt 2-våningis trähus blef till största delen förstörd af elden.

En månadsgammal gosse, källarmästarns son, innebrändes.

Fastighet och inventarier voro försäkrade för 100,000 kr.

Stor fabriksbrand i Göteborg.

Den 15 dennes kl. 10,31 f. m. alarmerades Göteborgs brandkår för eldsvåda som utbrutit i Bark & Warburgs stora snickerifabrik i Majorna intill Göta älf. Elden spred sig våldsamt, gynnad af den starka vestliga vinden. Hela manskapsstyrkan från hufvudbrandstationen och brandstationerna vid Gustaf Adolfs Torg, Kusttorget och Olskroken deltog i släckningen. 34 slangledning var på en gång i verksamhet, däraf 23 från flodsprutan. Elden afskars midt uti brädgården; 19 rader brädstaplar, kontorsbyggnaden, ett upplagshus, maskin- och pannhus, samt tre närliggande boningshus m. m. räddades. Hela

försäkrigssumman uppgick till 1,100,000 kr. Närmare redogörelse öfver branden kommer att lämnas i nästa nummer.

Mössebergs nya skofabrik nedbrunnen.

Den 27 jan. på kvällen nedbrann till grunden nya skofabriken å Mösseberg. Elden uppkom vid half 8-tiden på grund af kortslutning i maskinrummet och spred sig med en våldsam hastighet öfver hela byggnaden. Då brandkåren anlände till platsen stod hela fabriken i ljusan låga. Trots det mest energiska släckningsarbete visade det sig snart omöjligt att rädda fabriken, hvarför brandkårens arbete måste inskränka sig till att skydda ett närliggande af elden starkt hotadt boningshus.

Af fabriken rätt stora lager af skodon och råvaror räddades ungefär hälften. Däremot blefvo de dyrbara maskinerna lågornas rof. Släckningsarbetet pågick till långt fram på morgonen.

Fabriken, som eges af fabriksör A. V. Karlsson, sysselsatte ett 50-tal arbetare.

Ladugårdsbrand invid Malmö.

Vid 6-tiden på morgonen den 8 dennes utbröt eld i en logebyggnad å den något söder om Malmö liggande egendomen Rosengård. Stark nordlig vind var rådande hvarigenom elden med stor hastighet spred sig till gårdens samtliga lador och stallar. Dessa voro till stor del fyllda af inbärgad gröda och denna bildade ett lätt brännbart material. Inom tjugo minuter var hela gården ett enda eldhaf. Med en ovanlig raskhet kom folk till för att bärga de många djuren.

Lyckligtvis blef också hela djurbesättningen räddad. Denna består af omkring 230 fäkratur, 250 svin och 32 hästar.

Med fyra slangledning från en ångspruta angrep brandkåren elden med stor energi, och som god vattentillgång i en förbiflytande bäck fans, begränsades snart elden, så att brandkåren, delvis redan vid 8-tiden, kunde återvända till staden.

Det brunna utgöres af den stora loglängan, en mindre hissloge, tre koladugårdsbyggnader, ett häststall samt ett mindre svinstall. Däremot räddades, det största svinstallet. Dessutom innebrändes samtliga stallinventarier, tvänne tröskor, en lokomobil m. m.

Det brunnas värde uppskattas till omkring 150,000 kr. och var försäkradt för inemot fulla värdet i Allmänna brandförsäkringsbolaget samt brandförsäkringsbolaget Svea, för ungefär hälften i hvardera.

Man antager att mordbrand föreligger.

Fruktansvärd dynamitexplosion i Newyork.

Dagpressen omförmäler en fruktvärd katastrof som inträffade i Newyork den 1 denes, då icke mindre än 20 ton dynamit plötsligt exploderade i närheten af hamnpirarna i Jersey City.

Den lastpräm, på hvilken dynamitpartiet fraktades, sprang i luften och sjönk ögonblickligen till botten. De ombordvarande, ett dussin män, dödades.

Explosionen var så våldsam, att den hördes på flera mils afstand, och den panik, som därvid uppstod, saknar absolut motsycke i Neworks historia. Öfverallt trodde man, att ett jordskalf ägt rum.

De arbetare, som voro sysselsatta med omlastning af dynamitlådorna, hvilka väge 50 skålpund hvardera, läto dem glida ned på en brädgång, vid hvars sida arbetare voro uppställda för att hindra lådorna att falla ned. Sannolikt har därvid en af lådorna tagit öfverbalansen, slagit med full kraft mot en af båtarna och exploderat.

I närheten af explosionsplatsen voro verkningarna förfärliga. På kajen lågo stora mängder af gjutgods och förarbetadt järn, som med våldsam kraft slungades upp i luften och åt sidorna, orsakande död och förstörelse. På floden befunno sig talrika båtar och ångare, hvilka voro nära att kantra i det svall af vågor som det orerhörda lufttrycket framkallade. På ångarne splittrades alla glasrutor och glas- och träbitar flögo omkring, skadande många passagerare. På Manhattan-ön uppehöll sig flera hundra invandrare, som några få timmar förut anländt till Amerika. Bland dessa uppstod panik; en ung polska störtade sig i hafvet i förskräckelsen och drunknade inför de andras ögon, utan att något gjordes för att rädda henne.

På gatorna var förvirringen allmän. Tusentals människor irrade planlöst omkring. Trottoarerna voro täckta med ett tjockt lager glasskårivor från krossade rutor. Skadade och lemlästade människor sågos öfverallt.

Minst ett 100-tal personer dödades genom explosionen. De skadades antal anslås till 1,100 à 1,200, men är sannolikt större. På sjukhusen blefvo alla platser upptagna och ett stort friluftslasarett måste därför upprättas vid West Avenue, där de skadade fingo nödig vård.

Ett bevis på de väldiga skyskraparnas utmärkta konstruktion var, att de, trots att de formligen skakade af det oerhörda lufttrycket, ej ledo någon annan skada än att rutorna krossades. Alla invånarna rusade ögonblick-

ligen ut på gatorna, och likaså tömdes alla hotell och restauranger på mindre än ett ögonblick.

Midt under all villervallan på gatorna foro brandkärsvagnar i alla riktningar, i det brandsignallapparaterna öfverallt signalerat eldsvåda. Alla fartygen i hamnen läto ånghvisslorna ljuda.

Ett godt bevis på explosionens oerhörda våldsamhet är, att fönsterrutorna sprängdes i hus, som ligga på ett afstand af ända till 25 engelska mil.

Den materiella skadan anslås till i rundt tal 3½ millioner kr. Till all lycka hade 40 ton dynamit redan lossats på kajen. Som genom ett underverk exploderade ej detta väldiga parti. Hade så skett, skulle fördelen sannolikt antagit ännu ohylligare dimensioner och kajerna förstörts på en milsvid sträcka.

Ordet fritt.

(Insändt).

Underbefälskolor vid Göteborgs brandkår.

Ja, så lyder verkligen en notis i Svensk Brandkärtidnings första nummer för året. Det öfverraskade nog mången, men så dessto mera aktningssvärdare.

Jag vet nu icke om förslaget är kommet från Svenska Brandmannaförbundets styrelse, eller enbart från Göteborgs brandkärs kamratförening. Sak samma, vare sig det är förbundsstyrelsen eller andra, som äro initiativtagare, är riktningen den rätta, om jag så vågar uttrycka mig.

Här kunna de yngre få tillgodogöra sig de rön och erfarenheter, som förvärfvats af yrkets äldre utöfvare.

Utän tvivel är detta också ett steg till förverkligandet af förbundets önskemål, nämligen: befordrandet af brandkärsyrkets speciella utveckling.

Medlemmarne i Svenska Brandmannaförbundet se förvisso med glädje och tacksamhet till förslaget.

Hvad som beträffar en ordnad facklig utbildning för brandmän, som hafva någon utsikt till befordran, äro vi väl snart öfverens om behofvet och nyttan af en fackskola.

Förslaget till fackskola kan än ytterligare hälsas med tillfredsställelse, då man ser, att den förlagts till Göteborgs brandkår, ty där hafva vi så många kapabla personer i brand-

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSÄFFÄREN Stockholm F. Bergström & Co. Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Gefle 1901. Statsdiplom Berlin 1901.	Specialaffär för Brandmateriel.

Lediga platser.

En fullt kompetent smides- och hofslagerikunnig person (helst ogift) erhåller plats som

Verkstadsförmän

vid Vesterås brandkår.

Löneförmänerna äro följande: Begynnelselön 1,000 kr., hvarjämte tillkommer 2:ne ålderstillsätt till 100 kr. efter hvardera af 2 och 4 års tjänst, bostad och uniform samt 60 kr. i ersättning för småpersedlar.

Ansökan och betygsafskrifter insändas till brandchefen, som sedermera bestämmer dag för platsens tillträdande.

Vesterås den 23 januari 1911.

Brandchefen.

Brandmästare- (vice brandchefs-) befattningen

vid Kalmar Brandkår är, på grund af dödsfall, ledig. Ansökningstiden utgår den 15 Mars 1911.

Närmare meddelanden af

Brandchefen i Kalmar.

kärsyrket, hvilka alltså blifva goda lärare uti yrkets olika ämnen.

S.

Förslaget till underbefälsskolor vid Göteborgs brandkår har hvarken kommit från Svenska Brandmannaförbundets styrelse eller Göteborgs brandkårs kamratförening, utan från Brandchefen i Göteborg, Löjtnant Gust. Ekstedt, hvilket vi härmed bedja få meddela.

Visserligen har inom såväl Göteborgs Brandkårs kamratförening som vid Svenska Brandmannaförbundets årsmöte i Gefle 1909 uttalats önskvärheten af en sådan skolas anordnande, hvilket uttalande återfinnes uti § 17 af protokollet från nyssnämnda möte.

Red.

Upprop.

Brandmästare J. A. Blomqvist vid Kalmar brandkår har aflidit, efterlämnande änka och 7 små barn — det äldsta 8 år, det yngsta 2 månader — i de mest beklagansvärda ekonomiska omständigheter.

Till de brandmän, som kunna och godhetsfullt vilja bringa familjen hjälp, meddelas, att gifvor till familjens upphålle med största tacksamhet emottagas af

Brandchefen i Kalmar.

Vi vilja på det allra vänligaste uppmana brandmännen landet rundt, att inte lämna ofvanstående synnerligen behjärtansvärda upprop obeaktadt! Skänk en skärf, liten eller stor, allt efter råd och lügenhet! Ty »många bäckar små göra en stor å» och »snar hjälp är dubbel hjälp».

Red.

Notiser.

Inrikes:

Belöning för eldsläckning. Från Falköping skrives:

Försäkringsaktiebolaget Skandia har genom sitt ombud härstädes, bankdirektör Tyrén, låtit utdela:

dels belöningar för »rådighet och vacker släckning» vid eldsvådan å Mössebergs skofabrik den 24 sistlidne januari, och

dels ersättning för skadade kläder m. m. Sålunda öfverlämnades till Falköpings fasta brandkår 100 kr.; Statens järnvägars brandkår 50 kr. samt till 26 enskilda personer belopp från 5—40 kronor, tillsammans 335 kr.

Dessutom ersättningar till såväl staden som Vstra landsförsamlingen för slitning och skada å brandattiralj med 403 kr. 85 öre, och har bolaget genom dessa storartade belöningar tillfullo häfdat det goda anseende detsamma härstädes alltid åtnjutit.

Rättelse. Stockholms brandkårs ambulansautomobil är levererad af Vagnfabriks Aktiebolaget i Södertelje, Motorafdelningen, och icke af Södertelje Verkstäder, såsom vi i N:o 1 uppgäfv.